

ПОВОДОМ НОВОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

После вести из кабинета министра просвете у вези са укидањем т.зв. 3. часа: Физичко васпитање - Изабрани спорт, пажљиво смо пратили следећа догађања и активно укључивали у мери у којој су нам комуникације са министром биле могуће.

На изјаве наших колега из Београда на јавном сервису и у самоиницијативном разговору са министром просвете да час Физичко васпитање - Изабрани спорт није постигао постављени циљ, јер, наводно, није постигнута изборност при опредељењу ученика за спортску грану (а како би када је смештен у разредно - часовном систему!) на сајту Министарства просвете објављена је изјава министра г. Шарчевића да...“када овај час није постигао циљ, заменићемо га ефикаснијим, информатиком.“ Ми смо се одмах путем писма, обратили министру са предлогом да овај час добије претходни назив, односно, „спортска активност“, а да он искористи своје дискреционо право и донесе одлуку да овај час не оптерећује законски утврђен недељни фонд часова и тако остане у редовном распореду часова. Следила је изјава на сајту из министровог кабинета да ће назив часа бити „спортска активност“ и да неће оптерећивати недељни фонд часова, али без јасног опредељења о статусу у погледу његовог организовања. Када је постало очигледно да ће, после упорних изјава колега из Београда о наводној неефикасности часа Изабраног спорта, овај бити укинут, отпочела је њихова кампања о наводном „враћању овог часа где је био“...не знајући да је, осим једног кратког периода шездесетих година, после Првог југословенског конгреса физичке културе, на Титову сугестију, уведен трећи час, али већ првим променама, је укинут, те да овај час (Изабрани спорт) нема где да се врати. Захваљујући ангажовању професора Берковића седамдесетих година уведен је час „Обавезна спортска активности“ по моделу 2+1, па осамдесетих година као „Спортска активност“, али већ 2007 г. предложен је за укидање. Захваљујући бившем председнику Друштва и тада саветника у ЗУОВ-у др Владимиру Кебину, уз подршку чланова председништва, сачуван је т.зв. трећи час, сада као „Физичко васпитање - Изабрани спорт“, који је неспретнишћу колега из Београда замењен за нешто што није у Новом програму елаборирано ни са становишта јасног циља, а најмање његове дидактичке и организационе позиције, јер ако је н.пр. предложено да се са два одељења овај час организује после последњег редовног, као и да је мали фудбал **обавезан** програмски садржај, како ће да се оствари индивидуална *изборност садржаја*, као средишњег „узрока“ формулације неефикасности претходног т.зв. 3. часа, Физичко васпитање - Изабрани спорт.

1. Наша примедба на нови Програм за пети разред се односи на већи број концепцијских недостатака, или нејасноћа, од којих ћемо конкретно навести неколико. Пре свега, проблематичан је назив физичког васпитања у школској номенклатури наставних предмета као *Физичко и здравствено васпитање*. Уношење *здравственог васпитања* у назив *Физичког васпитања* је непотребно јер је очување и унапређење здравља иманентно самом процесу систематског физичког вежбања. Овом својевременом притиску да се здравствено васпитање унесе у назив физичког васпитања се супротставио легендарни професор др Миливоје Матић, а 2007. и тада актуелна комисија за израду Програма за основну школу којом је руководио др Владимир Кебин. Уместо коментара навешћемо текст професора Матића:
.... Не виде се основни разлози за имплицитну тезу да је настава физичког васпитања нека врста „сталног дежурства“, у односу на здравље ученика. Ако се зна шта све обухвата појам „здравље“ и колико још од „здравствене збиље“ ученика, такорећи и не дотиче стручну област физичког васпитања, онда је скоро дилетантски (са становишта стварног разумевања синтагме „здравствена култура“), а у сваком случају неадекватно, делатност физичког васпитања - и на овај начин - истицати у некакву „прву линију борбе“ за очување здравља ученика. То стварном здрављу ученика неће много допринети, а физичком васпитању ствара један непотребан разлог више за стручну фрустрираност. Дакле, физичко васпитање није никаква „филијала“ или „испостава“ здравствене политике у школи - у сваком случају, не више и никако пре осталих предмета и подручја наставног плана школе, те је, најблаже речено, безпредметно „очувања здравља ученика“ форсирано импрегнирати уз циљ физичког васпитања“.

Такође, формулација која је била део једног од ранијих програма а односи на.....“унапређивање знања из области здравствене културе, ради очувања здравља“ професор Матић коментарише“*Наиме, чему би, иначе, требало да служи, забога, „развијање здравствене културе“, ако не очувању здравља*“. Исти коментар могао би да се односи и на део формулације циља у овом Програму.

У целини узев, циљ овако формулисан у новом Програму....., сузио је и осимромашио значај и смисао физичког васпитања као васпитно - образовног подручја у васпитно - образовном систему у целини.

2. Друго, проблематични су називи ОБЛАСТИ /ТЕМА где се, н.пр. у другој области наставник дефинише као „вештинар“, што поједностављује његову стручно - методичку функцију у васпитно - образовном процесу наставе физичког васпитања.

3. Превише „спортизације“ у терминолошком смислу („спорт, спортске дисциплине“, „спортска гимнастика“-уместо вежби на тлу и справама, „тимске и спортске игре“ - непотрбан плеоназам,...)иако су значајне разлике између ова два вида физичке културе.

4. Више суштинских грешака у делу Упутства за остваривање програма.

5. Преклапање неких тематских поглавља.

6. Праћења, вредновање и евидентирање физичких способности (Приручник...)треба да буде саставни део поглавља „Праћење и оцењивање“. Вредности у Приручнику **одражавају стање физичких способности**, а не **ефекте вежбаоног третмана**, како је то елелборирано у Електронском дневнику које је Друштво предложило.

7. Не треба дуплирати евиденцију о ученичким подацима - дневник рада, радни картон (узгред речено, у актуелном Програму за физичко васпитање Комисија за његову израду , предложила је „радни картон“ са програмом и методом за усавршавање физичких способности са индивидуалним дозирањем оптерећења, а не за евиденцију ученичких резултата, пошто је тај део евиденције предвиђен за дневник рада).

У ЦЕЛИНИ УЗЕВ, КОМИСИЈА ЗУОВ-а, која је израдила овај Програм, требало би да проучи и много раније програме наставе физичког васпитања и брижљиво преузму неке од трајних њихових вредности. Јер у крајњем, без обзира на различите приступе у изради програма за физичко васпитање, деца ће увек скакати, трчати, колутаи се, пењати,... те ће ипак ефекти наставе физичког васпитања **зависити од наставника** који је незаменљив у руковођењу технологијом наставног процеса. Због тога се програмска концепција Друштва највећим делом заснивала на усавршавању методичког капацитета наставника путем семинара са практичним приказима и у електронској обради, што би требало да буде основни задатак свих оних који се баве образовањем деце и омладине у веома сложенем школском систему.